

[Arbejdsministeren.]

den efterfølgende debat — at det ikke har været forslagsstillernes hensigt.

For at kunne dække betydelige behov for arbejdskraft, som enkeltvirksomheder måtte have — som vi faktisk ved at mange enkeltvirksomheder har — og som ikke kan imødekommes ved arbejdskraft, som er her i landet, vil der blive skabt en dispensationsmulighed. Der tænkes her især på tilfælde, hvor virksomheder har større behov for udenlandsk arbejdskraft, eller hvor der er behov for speciel arbejdskraft. De nærmere regler for dispensationer vil snarest blive udarbejdet af en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter for arbejdsmarkedets hovedorganisationer.

Der er efter min opfattelse behov for en fleksibel ordning, der foruden at være led i en midlertidig opbremsning samtidig kan berede vejen for en endelig indslusningsordning for fremmed arbejdskraft.

Ordføreren for forslagsstillerne (Finn Christensen): Ved denne førstebehandling af socialdemokratiets forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt stop for udstedelse af arbejdstilladelse til gæstearbejdere befinder vi os i en situation, hvor folketinget skal drøfte et forslag til beslutning, som sådan set allerede er gennemført af regeringen. Jeg skal derfor indledningsvis takke arbejdsministeren for, at han, foranlediget af dette forslag og stærkt presset ikke mindst fra de faglige organisationer på arbejdsmarkedet, har gjort det eneste rigtige i den nuværende kaotiske situation omkring gæstearbejdernes forhold her i landet, nemlig at indføre et midlertidigt stop.

Det nu gennemførte stop overflødiggør imidlertid ikke en drøftelse af alle disse problemer her i folketinget. I forbindelse med stoppet melder sig bl. a. spørgsmålet om dennes administration særlig med henblik på dispensationer og hele problemstillingen om en kommende fremtidig indslusningsordning. Jeg håber, vi kan få lejlighed til at drøfte alle disse mange problemer i et udvalg.

Med indførelsen af det midlertidige stop kan man sige, at første kapitel i historien om gæstearbejderne i Danmark er afsluttet. Lad mig slå fast, at det indtil nu nærmest må betegnes som en sørgelig historie. Det er

historien om landet, der mere eller mindre blev taget på sengen. Såvel regering som folketing, offentlige myndigheder og organisationer har været aldeles uforberedt på den udvikling, vi har været vidne til i de sidste år.

Fænomenet gæstearbejdere er ellers af ældre dato. Der har i de sidste 20 år været gæstearbejdere her i landet, men indpassningen af disse er indtil i fjor gået gnidningsløst. Problemerne opstod ved, at ikke alene er mængden af gæstearbejdere steget ganske betydeligt — der nævnes tal på omkring 1.000 nye arbejdstilladelser hver måned i det sidste halve år — men vi har også fået nye grupper af gæstearbejdere ind på vort arbejdsmarked, der sprogligt og kulturelt har været vanskeligere at indpasse i det danske samfund. Jeg tænker her især på det store antal tyrker og jugoslaver, som i det seneste par år har udgjort de største grupper af nye gæstearbejdere.

De seneste års udvikling har vist, at det kan være svært for et samfund at leve op til sit eget ry som en fordomsfri nation med en veludviklet social retfærdighedssans og uden de indslag af diskrimination mod anderledes udseende, troende og talende, som vi så ofte bebrejder andre. Når man ser tilbage på den offentlige diskussion om disse problemer og ikke mindst på arbejdsministerens egne udtalelser, så er det en lang strøm af meddelelser om, at nu er det lige før der sker noget.

Gæstearbejdernes boligsituation er skandaløs, men endnu har samfundet ikke gjort noget virkeligt for at løse den. Det er rigtigt, som det også blev nævnt af arbejdsministeren, at man rundt omkring i landet har set bestræbelser på at løse disse problemer. Kommuner, arbejdsgivere, faglige organisationer, privatpersoner og institutioner har kæmpet en brav kamp for at fremskaffe boliger til disse gæstearbejdere i deres område. Men savnet af en samlet, samfundsmæssig indsats på boligområdet har medført, at mange hundrede gæstearbejdere er overladt til boligåger og grov spekulation i udnyttelsen af deres fortvivlede situation.

Et eksempel på omfanget af disse problemer er den liste over boligløse gæstearbejdere i Roskildeområdet, som jeg står med her. Den er indsamlet lørdag den 24.